

Tilråding til Miljødirektoratet om utvidelse av Meløyfloen naturreservat i Folldal kommune

Bevaring av verdifull natur

November 2024

Statsforvalteren i Innlandet
Rapport nr. 20 | 2024

Forfatter: Marie-Louise Olsen

Tittel: Tilråding til Miljødirektoratet om utvidelse av Meløyfloen naturreservat

ISBN: 978-82-8410-057-9

© 2024 Forfatter

Rapporten er lisensiert under «Creative Commons Navngivelse – Ikke Kommersiell – Del På Samme Vilkår 3.0 Norge»-lisensen som er gjengitt her: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/no/>

Innhold

1. FORSLAG	4
1.1 Hjemmelsgrunnlag.....	4
1.2 Verneverdier, påvirkningsfaktorer og effekter av verneforslaget	5
1.3 Inngrepsstatus og andre interesser	7
1.4 Planstatus.....	8
2. SAKSBEHANDLING	8
2.1 Saksbehandlingsprosess, prosess med kommunen og grunneiere.....	8
2.2 Forholdet til skog.....	9
2.3 Forholdet til utredningsinstruksen.....	9
3. VIKTIGE ENDRINGER UNDER BEHANDLINGEN AV VERNEPLANEN	10
3.1 Avgrensing.....	10
3.2 Verneforskriften	10
4. OPPHEVING OG ENDRING AV TIDLIGERE VERNEVEDTAK	10
5. FORVALTNING, ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER	11
5.1 Vurdering av samfunnsnytte og samfunnsøkonomiske konsekvenser	11
5.2 Forvaltningsmessige og budsjettmessige konsekvenser	11
5.3 Forvaltningsmyndighet.....	11
6. Beskrivelse av området med merknader	12
6.1. Meløyfloen naturreservat, Folldal kommune - utvidelse	12
7. Sammendrag av høringsuttalelsene med Statsforvalterens kommentarer	14
8. Statsforvalterens tilråding:	23
VEDLEGG:	24

1. FORSLAG

Statsforvalteren tilrår å utvide eksisterende Meløyfloen naturreservat i Folldal kommune, Innlandet fylke, i medhold av naturmangfoldloven (lov om forvaltning av naturens mangfold). Utvidelsen foreslås som endring av eksisterende verneforskrift. Eksisterende Meløyfloen naturreservat inklusivt utvidelsen er et nasjonalt viktig våtmarksområde.

Tilrådingen omfatter 545 dekar nytt verneareal.

1.1 Hjemmelsgrunnlag

Utvidelsen av Meløyfloen naturreservat foreslås vernet i medhold av naturmangfoldloven § 34 og § 62. Området foreslås vernet som naturreservat, jf. naturmangfoldloven § 37.

Vilkåret for å kunne opprette et naturreservat etter naturmangfoldloven § 37 er at arealet enten inneholder truet, sjelden eller sårbar natur, representerer en bestemt naturtype, på annen måte har særlig betydning for biologisk mangfold, utgjør en spesiell geologisk forekomst eller har særskilt naturvitenskaplig verdi.

Naturreservatene skal bidra til bevaringsmålene i naturmangfoldloven § 33, blant annet bokstavene *a (variasjonsbredden av naturtyper og landskap), b (arter og genetisk mangfold), c (truet natur og økologiske funksjonsområder for prioriterte arter), d (større intakte økosystemer, også slik at de kan være tilgjengelige for enkelt friluftsliv), e (områder med særskilte naturhistoriske verdier), g (økologiske og landskapsmessige sammenhenger nasjonalt og internasjonalt), h (referanseområder for å følge utviklingen i naturen).*

Verneområdene skal bidra til å oppfylle flere nasjonale mål som:

- *Et representativt utvalg av norsk natur skal bevares for kommende generasjoner.*
- *Økosystemet skal ha god tilstand og levere økosystemtjenester.*
- *Ingen truet arter og naturtyper skal utryddes, og utviklingen til truet og nær truet arter og naturtyper skal forbedres.*

Opprettelse av verneområdet bidrar til å nå internasjonale mål og forpliktelser, bl.a. nedfelt i konvensjonen for biologisk mangfold artikkel 8 om et sammenhengende verneområdenettverk, jf. også naturmangfoldloven § 33 bokstav g.

Ved å verne dette naturområdet mot ulike typer inngrep og forstyrrelser, gir verneområdene også et positivt bidrag til det nasjonale og internasjonale målet om å

stanse tapet av naturmangfold, jf. naturmangfoldloven § 33 bokstav a, b og c.

1.2 Verneverdier, påvirkningsfaktorer og effekter av verneforslaget

Den foreslåtte utvidelsen inkluderer viktige naturtyper og et stort antall truede og nær truede arter.

Opprettelsen av verneområdet er med på å bidra til å fylle opp de nasjonale målene 1.2 og 1.3 som sier at:

- 1) Ingen arter og naturtyper skal utryddes, og utviklingen til truede og nær truede arter og naturtyper skal bedres
- 2) Et representativt utvalg av norsk natur skal tas vare på for kommende generasjoner

Utvidelsen av Meløyfloen naturreservat vil bidra til å redusere de negative effektene av klimaendringene gjennom at området blir større eller at det bidrar til at arter bedre kan forflytte seg i landskapet. I tillegg vil utvidelsen bidra til å sikre et nettverk av viktige leveområder for naturmangfoldet i norske økosystem. Verneverdiene i dette området er knyttet til åpent beitelandskap med en intakt meanderende elv gjennom et våtmarksområde, og er naturtyper som vil bidra til å fylle mangler i vernet, samtidig vil de bidra til å bevare trua natur. Som hekke- og rasteplass for våtmarksfugl har området stor, nasjonal og tilnærmet internasjonal verdi.

Tabell som viser måloppnåelse for supplerende vern

Område	Areal av «hovednaturtype»	«Annen natur»	Restaureringsbehov (ja/nei og evt. Hvilke behov)
Utvidelse nord for eksisterende Meløyfloen NR	Mosaikk av, seminaturlig våt eng, meandrene elveparti, kroksjøer, naturbeitemark og åpen flomfastmark.	Boreal hei (90 daa)	Nei

Tabell over rødlistede arter

Artsgruppe	Art	Rødlistestatus
Karplante	Hvitstarr	EN
Karplante	Høstmarinøkkel	VU
Karplante	Reinmjelt	VU
Karplante	Snøull	NT
Karplante	Linmjølke	NT

Karplante	Norsk malurt	NT
Karplante	Huldrestarr	NT
Karplante	Rødsildre	NT
Karplante	Rypebunke	NT
Fugl	Stjertand	VU
Fugl	Myrhauk	EN
Fugl	Fiskemåke	VU
Fugl	Vipe	CR
Fugl	Brushane	VU
Fugl	Dobbeltbekkasin	NT
Fugl	Rødstilk	NT
Fugl	Svømmesnipe	NT
Fugl	Heilo	NT
Fugl	Storspove	EN
Fugl	Sandsvale	VU
Fugl	Gjøk	NT

Den naturfaglige dokumentasjonen for verneplanen er hentet fra rapport MU2024-25 «Naturverdier i forslått utvidelse av Meløyfloen naturreservat i Folldal kommune», periodevis rapporter for overvåking av fugl i og rundt Meløyfloen naturreservat (konsulent jobber på oppdrag for Statsforvalteren), i tillegg til arts- og naturtyperegistreringer i Naturbase og Artskart.

De viktigste påvirkningsfaktorene på verneverdiene i området som foreslås vernet er fragmentering som følge av menneskeskapt infrastruktur samt forstyrrelser av fuglelivet i trekk- og hekketiden. Vern av det foreslåtte området skal gjennom bestemmelser om slike tiltak sikre arealer med viktige vernekvaliteter og bidra til bedre representativitet i vernet av norsk natur. Områdene vil bidra til langsiktig og effektiv bevaring av truede naturtyper og levested for et stort antall truede arter, og dermed redusere den samlede risikoen for at artene vil dø ut.

Verneforskriftene åpner for at flere pågående aktiviteter kan videreføres. Tiltak som isolert sett vurderes å ha liten betydning for verneformålet, kan i sum og over tid medvirke til at verneverdiene forringes. For enkelte aktiviteter vil det derfor i tråd med prinsippene om samlet belastning være restriksjoner, med hensikt at naturverdiene får en økt beskyttelse. Dette er også i tråd med prinsippene om miljøforsvarlige teknikker og lokalisering, samt miljøforringinger betaler der hvor det ut fra hensynet til verneverdiene er fastsatt bestemmelser om blant annet ferdsel og tiltak knyttet til tilgrensende eksisterende flomvoll. Ut fra dagens kunnskap om arter og naturtyper i områdene vil de aktivitetene som verneforskriften åpner for, sannsynligvis ha liten negativ innvirkning på disse artene, naturtypene og landskapselementene. Vernebestemmelsene tillater likevel svært få inngrep og forstyrrelser i områdene.

Statsforvalteren vurderer det slik at vernet med stor grad av sannsynlighet vil føre til en positiv utvikling for artene og naturtypene, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5. Vi anser

at kunnskapsgrunnlaget er i tråd med kravet i naturmangfoldloven § 8. Statsforvalteren har ut fra en føre-var-tilnærming i verneforslaget vektlagt muligheten for flere påvirkninger av samme slag, eller en kombinasjon av flere ulike påvirkningsfaktorer (samlet belastning). Det foreligger ellers etter vår oppfatning tilstrekkelig kunnskap om naturmangfoldet, påvirkningsfaktorer og effekten av vernet. Føre-var-prinsippet tillegges derfor ikke ytterligere vekt i denne saken.

For nærmere beskrivelse av verneverdier, påvirkningsfaktorer og effekter av verneforslaget, jf. naturmangfoldloven kapittel II, vises det til omtalen av utvidelsen av Meløyfloen naturreservat i kapittel 3 til 6.

Dersom området ikke vernes, vil det være andre sektorlover som regulerer arealbruken fremover og som skal ivareta hensynene til biologisk mangfold.

1.3 Inngrepsstatus og andre interesser

Regulert vassdrag og flomvoll: Utvidelsesområdet omfatter som eksisterende Meløyfloen naturreservat et regulert vassdrag (Einunna) på vel 1 km. Eksisterende Meløyfloen naturreservat omfatter ca. 6 kilometer av Einunna. Vannføringen i Einunna er regulert som følge av de tre reguleringsmagasinene Elgsjø, Fundin og Marsjø. Rundt Meløya, der Meløyseter ligger, er det på slutten av 1970-tallet bygget en flomvoll. Denne sikrer driften på Meløyseter som hører til Storsteigen landbruksskole. Flomvollen er i sin helhet grenset ut av utvidelsen og det er tatt inn bestemmelser i verneforskriften som etter søknad hjemler vedlikehold og reparasjoner av flomvollen med stedegne masser fra deler av Einunna (sone A på vernekart).

Seterdrift: I sin helhet er Einunndalen preget av god hevd når det gjelder seterdrift og regnes som Norges lengste seterdal. Meløyaseter og Dalsetra ligger nærmest reservatet, men er i sin helhet plassert utenfor vernegrensen i dag og etter en eventuell utvidelse. Begge setrene er i aktiv drift, og det gamle slåttelandet beites av storfe, sau og geit.

Einunndalsvegen: Forslag til vernegrense ligger på det nærmeste minst 10 meter unna Einunndalsvegen sin midtlinje. Med dette bør drift og vedlikehold av veien ikke komme i konflikt med verneområdet.

Fiske: Menneskelig ferdsel i området skjer hovedsakelig i forbindelse med sportsfiske. På 1990-tallet er det bygd bru over Einunna like sør for reservatet, slik at sørvestsida er blitt vesentlig lettere tilgjengelig.

Mineralforekomster: Det er ikke registrert mineralforekomster innenfor utvidelsen.

Reindrift: Det er ikke reindriftnessige interesser i området.

1.4 Planstatus

Området ligger i *LNFR-område* og omfatter i tillegg to hensynsonene *560-Bevaring av naturmiljø* og *320-Flomfare* i kommuneplanen for arealdelen i Folldal kommune.

2. SAKSBEHANDLING

Arbeidet med *bevaring av verdifull natur – supplerende vern* er forankret i Meld. St. 14 (2015-2016) *Natur for livet* & Meld. St. 35 (2023-2024) *Bærekraftig bruk og bevaring av natur – Norsk handlingsplan for naturmangfold*. Meldingene sier blant annet at man *skal sikre et representativt utvalg av norsk natur for fremtiden, gjennom å verne naturtyper og økosystemer som i dag er mindre godt dekket av vern ... og at det innebærer at alle naturtyper har noen lokaliteter som er vernet. Dette vernet er også viktig for å bevare flest mulig leveområder for truede arter og naturtyper. Dette gjelder kulturlandskap, åpent lavland, ferskvannsområder og våtmark*. Viktige naturfaglige evalueringer som ligger til grunn for prioriteringene i vernearbeidet er NINA rapport 535/2010, NINA rapport 888/2012 og NINA rapport 1666/2019.

2.1 Saksbehandlingsprosess, prosess med kommunen og grunneiere

Navn	Oppstart, dato	Høring, dato
Utvidelse av Meløyfloen naturreservat	14. mars 2024	21. august 2024

Foreslått utvidelse av Meløyfloen naturreservat har tatt utgangspunkt i kandidatområdene som Miljødirektoratet anbefalte Klima- og miljødepartementet (KLD) i kategorien "*supplerende vern*" av mai 2019. Dette ble presentert for Folldal kommune den 20. november 2023.

Det er ønskelig at kommunene skal ha mulighet til å påvirke hvilke naturområder Statsforvalteren jobber videre med, og å komme med alternative forslag til arealer som har tilsvarende nasjonale naturverdier. Folldal kommune foreslo imidlertid ikke et alternativt vern til utvidelse av Meløyfloen naturreservat. Det ligger likevel i oppdraget at Statsforvalteren avgjør hvilke områder som skal foreslås for vern.

I perioden september 2023 - juni 2024 har det vært avholdt flere møter og en befaring med kommunen både på administrativt nivå, men også i kommunestyret den 11. april 2024 der Statsforvalteren presenterte oppdraget *Bevaring av verdifull natur* og konkret vårt ønske om å utvide Meløyfloen naturreservat. I samme periode har det vært gjennomført møter og løpende korrespondanse med områdets grunneier Statskog og

Folldal fjellstyre, som blant annet deltok på den felles befaringen sammen med Statsforvalteren og kommunen 17. juni 2024. Før høringsfristen gikk ut ble det i tillegg gjennomført et teams-møte mellom hhv. NVE, Hafslund og Statsforvalteren.

2.2 Forholdet til skog

Statsforvalteren har i forbindelse med foreslåtte utvidelsen av Meløyfloen naturreservat gjort konkrete vurderinger i forhold til om det inngår arealer som går under definisjonen frivillig vern av skog, og har konkludert med at dette ikke er tilfellet. Området er i dag treløst.

2.3 Forholdet til utredningsinstruksen

Verneforslaget er utarbeidet i henhold til rundskriv T-2/15 om saksbehandlingsregler ved områdevern etter naturmangfoldloven, forvaltningsloven og utredningsinstruksen. I kapittel 1 og 2 begrunnes verneforslagene på overordnet nivå og sammenhengen med nasjonale og internasjonale mål om å ta vare på et utvalg av norsk natur. Videre omtales kort hva som eventuelt skjer med verneverdiene hvis vernet ikke gjennomføres og hvilke virkemidler som eventuelt kan være relevante. I kapittel 5 vurderes samfunnsnyttene av verneforslagene på et overordnet nivå, sammen med økonomiske og administrative konsekvenser. I kapittel 7 omtales og vurderes generelle kommentarer og konkrete merknader til verneforslaget for utvidelse av Meløyfloen naturreservat fra berørte parter, myndigheter og interessegrupper. Etter avveininger mellom områdenes verneverdier og andre samfunnsinteresser er det underveis i verneprosessen foretatt endringer i vernebestemmelser og avgrensning for verneforslagene.

Gjennom verneplanprosessen er det foretatt en avveining mellom verneinteresser og andre bruker- og samfunnsinteresser. Verneforslaget gjenspeiler etter vårt syn og innenfor rammene av å bli et naturreservat, å være tilpasset de ulike brukerinteressene i området. Vi mener at kravene i naturmangfoldloven § 14 er oppfylt.

3. VIKTIGE ENDRINGER UNDER BEHANDLINGEN AV VERNEPLANEN

3.1 Avgrensing

Ingen grenseendringer er foretatt etter oppstart og høring. Tidlig i prosessen utgrenset Statsforvalteren etter Folldal kommune sitt ønske ca. 186 dekar boreal hei. Igjen ble ca. 90 dekar med boreal hei ble værende innenfor utvidelsen, etter en avveining mellom dagens bruks- og friluftsinnteresser og fuglenes funksjonsområde. Ytterligere ønsker om innsnevring av reservatgrensen er ikke imøtekommet med vårt ønske om å sikre viktige nasjonale verneverdier.

3.2 Verneforskriften

Det er etter høringen har vi tilføyd tre bestemmelser. Dette er foretatt etter innspill fra Folldal kommune, Glommen og Laagens brukseierforening, NVE, Innlandet Fylkeskommune, Innlandet Bondelag og Folldal fjellstyre. Endringene er beskrevet i detalj nedenfor.

Generelt ved utvidelser av eksisterende naturreservater som i tilfellet med Meløyfloen, tilrås at verneforskriften oppheves og erstattes med en ny som omfatter hele området. Forslag til ny verneforskrift er vedlagt.

4. OPPHEVING OG ENDRING AV TIDLIGERE VERNEVEDTAK

Følgende eksisterende vernevedtak foreslås opphevet som følge av den nye verneplanen:

1. Forskrift 18. desember 1981 nr. 4720 om fredning av Meløyfloen naturreservat, Folldal kommune, Hedmark.

5. FORVALTNING, ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

5.1 Vurdering av samfunnsnytte og samfunnsøkonomiske konsekvenser

Området er i kommunens arealplan vist som LNFR-område. Bruksinteresser er klarlagt i forarbeidet til oppstartsmeldingen, ved innspill knyttet til oppstartsmeldingen og senest gjennom høring av verneforslag samt annen kontakt med berørte parter.

Utvidelsen vil som for eksisterende Meløyfloen naturreservat, sette begrensninger for fremtidige mulighetene for bl.a. jord- og skogbruk, mineralutvinning, regulering av vassdrag, nedbygging og annen omdisponering fra natur til andre formål. Vi vil ellers nevne at vi i verneplanprosessen har lagt vekt på å imøtekomme andre interesser gjennom avgrensning og forskriftsutforming innenfor rammen av et naturreservat.

Statsforvalteren mener at verneforslaget slik det nå foreligger har begrensa konsekvenser for andre samfunns- og næringsinteresser. Samlet sett vurderer Statsforvalteren det slik at de samfunnsøkonomiske konsekvensene av vernet vil være positive på sikt. Forslaget vil sikre natur som har en positiv samfunnsnytte, selv om denne ikke kan verdsettes i kroner, og vil bidra til oppfyllelse av nasjonale og internasjonale forpliktelser om å ivareta naturmangfoldet.

5.2 Forvaltningsmessige og budsjettmessige konsekvenser

De største kostnadene som følge av etableringen av verneområdet vil være utgifter til forvaltning og eventuelle skjøtselstiltak for å opprettholde verneverdiene på lang sikt. På kort sikt er det ikke behov for å restaurere natur innenfor utvidelsesområdet.

5.3 Forvaltningsmyndighet

Statsforvalteren i Innlandet er per i dag forvaltningsmyndighet for Meløyfloen naturreservat. Folldal kommune har så langt ikke ytret ønske om å ta over forvaltningsansvaret. Forvaltningsmyndigheten fastsettes gjennom forskriften når områder vedtas vernet.

6. Beskrivelse av området med merknader

6.1. Meløyfloen naturreservat, Folldal kommune - utvidelse

Nytt verneareal: 5649

Areal skog av en viss verdi: 0 dekar

Areal i eksisterende naturreservat: 5104

Totalareal med tilrådt utvidelse: 545

Verneformål og særskilte verneverdier

Formålet med fredningen er å bevare et stort og meget variert våtmarksområde med omkringliggende hei og med et meget rikt og variert fugleliv av særlig viktighet for hekkende ender og vadefugler. Videre er formålet å verne om spesielle landskapsformer, vegetasjon og annet dyreliv som er naturlig knyttet til området. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Området mellom eksisterende Meløyfloen naturreservat og Meløya er på ca. 545 daa, og bidrar til naturtyper og arter som ikke finnes i dagens naturreservat. Videre vil arealet for utvidelse være en mosaikk av åpent beitelandskap med en intakt meanderende elv gjennom et våtmarksområde. Arealet ligger 930 moh. og sammen med eksisterende Meløyfloen naturreservat (ca. 5.104 daa), blir reservatet som helhet godt arrondert og økologisk funksjonelt.

Det aktuelle utvidelsesområdet inkluderer resten av våtmarkmassivet langs Einunna, og resten av den meanderende delen av elva på Einunnsletta. Meanderen (VU) er tydelig aktiv med erosjonskanter (NT) og avsetningsområder langs elva. Det er også en kroksjø (NT) her. Alle de tre nevnte landformene er rødlistede. Det ble kartlagt en rekke naturtyper etter Miljødirektoratets instruks i 2023. Alle naturtypene er rødlistede. Det er hovedsakelig naturbeitemark (VU), semi-naturlig våteng (DD), boreal hei (VU) og åpen flomfastmark (NT) som er registrert på nordøstre side av Einunna, mens det på sørvestre side også finnes snøleie (VU). De tre førstnevnte er skjøtselsavhengige naturtyper som holdes i god hevd av beite. Det er først og fremst storfe som beiter her, men også sau og geit som er tilknyttet gårdsdriften på Meløya. Våtmarksområdene er kartlagt som NiN-kartleggingsenheter, det er snakk om intermediære til svakt kalkrike bakke- og flatmyrer, og stedvis er myrene svært våte.

Det ble funnet ni rødlistarter i området for utvidelse i 2023 derav sju arter som er nye for området. Alle rødlistearter er karplanter. Viktigste artsfunn var hvitstarr (EN) som er

knyttet til flomsona langs elver og ble funnet på andre siden av elva nærmest setra på Meløya. Høstmarinøkkel (VU), en art knytta til naturbeitemark, ble funnet øst for Meløya. De resterende rødlisteartene er enten knytta til beitemark, kalkrike våtmarker eller til kalkrike fjellområder.

Av de mest interessante registreringer av fugl i 2023 kan nevnes varslende temmincksnipe sør for Meløya, varslende storspove (EN) på Dalsæterfloen, varslende rødstilk (NT) i kroksjøen øst for Meløya – hvor det også holdt til en flokk på ytterligere 15 fugler, varslende heilo (NT) ved Meløya, en flokk på ni toppender i Einunna, ett lirypekull på Liaøverøya, varslende fiskemåke (VU) på Dalsæterfloen og tre næringssøkende sandsvaler (VU) sør for Meløya. Meløyfloen naturreservat er et viktig hekkeområde for ender og vadefugl, og i tillegg hekker sangsvane, myrhauk (EN), fiskemåke (VU) og jordugle (i smågnagerår). Området har relativt betydelige hekkebestander av arter som brunnakke, krikvand, stokvand, toppand, vipe (CR), brushane (VU), enkeltbekkasin, dobbeltbekkasin (NT), rødstilk (NT), grønnstilk og svømmesnipe (NT) (Bekken 2013).

Utvidelsesområdet vil komplettere naturverdier innenfor eksisterende reservat, særlig når det gjelder meanderlandskapet og våtmarksmassivet omkring Dalsæterfloen. Det vil også tilføre flere rødlistede karplanter, bla. de truede artene hvitstarr (EN) og høstmarinøkkel (VU). Årsaken til at utvidelsesområdet har flere rødlistede karplanter enn reservatet, er forekomsten av kalkrike, intakte kulturlandskap med fuktige partier og rike flomsoner langs en meanderende elv.

Meløyfloen mener vi er et nasjonalt viktig hekkeområde for våtmarksfugl. En utvidelse som foreslått vil tilføre noen viktige kvaliteter til verneområdet. For det første vil utvidelsen gjøre at hele territorier til arter som myrhauk (EN), storspove (VU), fiskemåke (VU) og jordugle på Dalsæterfloen og ved Meløya blir inkludert i verneområdet. Videre vil hekkeområder for sandlo og ikke minst den mer sjeldne arten temmincksnipe langs elva sør for Meløya bli en del av verneområdet; disse artene hekker ikke innenfor reservatet. Områdene langs Einunna i utvidelsesområdet er trolig viktig for vipe (CR) i hekketida, både som matletingsområder for voksne fugler og som oppvekstområde for ungekull. Utvidelsen vil også gjøre at hekkel plasser for rødlisteartene heilo (NT), rødstilk (NT) og muligens også svømmesnipe (NT) blir beskyttet.

Innenfor det foreslåtte utvidelsesområdet er det registrert et større antall rødliste fuglearter, og alle antas å hekke. De fordeler seg med én kritisk truet (CR), to sterkt truede (EN), tre sårbare (VU) og 16 nær truede (NT) arter.

I kunnskapsgrunnlaget for delnorm 3 i Knutshø framgår det at området for utvidelse av Meløyfloen naturreservat inngår i to fokusområder for villrein, henholdsvis fokusområde KN02 (Einunndalen, nedre del) og fokusområde KN03 (Fundin dam-Døllisætran). Eksisterende Meløyfloen naturreservat sammen med forslag til utvidelsen ligger i et sentralt strøk for villrein, dette innbefatter kalvings- og oppvekstområde i tillegg til trekkområde og helårsbeite. Myrene i aktuelle fokusområder tilbyr godt beite, men dyr slår seg imidlertid ikke til ro her.

Fiskesamfunnet i Einunna består av ørret, harr, steinsmett og ørekyte. Generelt er vassdraget svært variert med tanke på habitattyper for fisk, og fra Fundin og ned til Meløya er elva preget av strykpartier og er dominert av ørret. Dette partiet er antageligvis viktig som gyte- og oppvekstområde for ørret i de øvre delene av Einunna, og trolig er mye av ørreten nedstrøms Meløya født i dette området.

7. Sammendrag av høringsuttalelsene med Statsforvalterens kommentarer

Våtmark er den naturtypen som forsvinner hurtigst i verden. Globalt har 64 prosent av verdens våtmarker forsvunnet siden 1900, og det er få tegn på at denne negative utviklingen har bremsset opp. Arealbruksendringer er den største trusselen mot det biologiske mangfoldet.

Arbeidet med nærværende utvidelse av reservatet startet formelt opp 14. mars 2024 da Statsforvalteren meldte oppstart av verneprosessen. Videre ble et detaljert verneforslag for området, sendt på høring den 21. august 2024 med frist for å uttale seg til den 25. oktober 2024.

Det har kommet inn 13 høringsuttalelser til verneforslaget. Disse kom fra Statens vegvesen, en privatperson, Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø, Innlandet Bondelag, Forsvarsbygg, Folldal kommune, Innlandet fylkeskommune v/ Storsteigen videregående skole, Birdlife Norge avd. Hedmark, Birdlife Norge lokallag Elverum, Glommen og Laagens Brukseierforening, NVE, Einunndalsvegen SA og Folldal fjellstyre. Sammendrag av høringsuttalelsene gjengis derfor under.

Høringsinnspill

Privatperson: «Å utvide et naturreservat er aldri feil - det trygger områder i ferdes i for våre barn og etterkommere, så her er det bare å sette i gang."

Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø: Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø har ingen merknader til saken.

Statens vegvesen: I mottatt materiale går det nå fram at forslag til vernegrense ligger på det nærmeste minst 10 meter unna Einunndalsvegen sin midte og at man antar at drift og vedlikehold av veien ikke komme i konflikt med verneområdet.

Innlandet Bondelag: Elva går tett inntil dyrka mark, men behov for å skjerme både bygninger og matjord mot flom og isgang. Innlandet Bondelag støtter derfor Glommen og Laagens Brukseierforening forslag til vernegrense. Det vil si en noe mindre utvidelse enn det som er Statsforvalterens forslag. Aktivt beitebruk krever tilgang til å

vedlikeholde beiter og setervoller. Herunder mulighet for gjerding, saltplasser og samling av husdyr. Husdyra kan også bli syke eller skadet på beite. Det vil være tilfeller der det er nødvendig med motorisert ferdsel for å kunne skjøtte setervoller, beiteområder og ta vare på beitende husdyr. Innlandet Bondelag støtter dermed en noe redusert utvidelse av Meløyfloen naturreservat der det fortsatt gis gode muligheter til å drifte dyrka mark og setervoller inntil elveløpet. Aktivt beitebruk innenfor reservatet må også kunne fortsette, der beitebruker må ha mulighet til enkelt tilsyn med husdyr. Skadde og syke dyr må kunne hentes ut med motorkjøretøy uten dispensasjonssøknad.

Forsvarsbygg: Vi registrerer at de generelle unntakene fra ferdselsbestemmelsene inkluderer hensynet til militær operativ virksomhet, og avgang og landing med fartøy. Vi har ingen ytterligere merknader til verneforslagene.

Folldal kommune: Kommunen viser til høringsbrev av 21. august 2024 fra Statsforvalteren i Innlandet om forslag til utvidelse av Meløyfloen naturreservat. Folldal kommune har følgende høringsuttalelse: 1. Folldal kommune tilrår å fjerne forbudet mot «opplag av båter» i det reviderte verneforskriftforslagets § 3 c, «bålbrenning» i § 3 e, samt «bruk av hest» i § 5 c. 2. Folldal kommune tilrår å fjerne følgende punkter fra det reviderte verneforskriftforslagets § 7: opplag av robåt og i. motorisert ferdsel med lett, beltegående kjøretøy for utkjøring av felt elg og hjort. 3. Det reviderte verneforskriftforslagets § 7 e. er uklart. Mye av forvaltningen av vilt og fisk skjer gjennom jakt og fiske, noe som må unntas vernebestemmelsene. Eksempler på tiltak må spesifiseres for å kunne ta stilling til punktet. 4. Mye av kvalitetene til verneområdet holdes i hevd av beiting. Det er viktig at det legges til rette for videre bruk av beiteområdene her. 5. Eksisterende forskrift sier at vernearealet er 5000 dekar. Høringsforslaget sier at arealet skal utvides med 545 dekar. I § 2 forslag til revidert verneforskrift står det derimot at «Naturreservatet dekker et areal på 5649 dekar». Dette må rettes opp til 5545 dekar. 6. Vernestatus kan skape større interesse og bidra til mer besøk og ferdsel. God informasjon ut ved alle innfallsporter til reservatet vil være viktig og nødvendig, både for å informere om verneformålet, og om vernebestemmelser. 7. Nytt punkt H til § 4 Generelle unntak fra vernebestemmelser: Skoleklasser knyttet til Innlandet fylkeskommune og kommuner i Nord-Østerdal kan padle kano langs Einunna i verneområdet 8. Folldal kommune støtter avgrensningen av verneområdet som er gitt i kartutsnitt fra GLB`s innspill etter oppstartsmelding.

Birdlife Norge, avdeling Hedmark: Birdlife ser positivt på den foreslåtte utvidelsen av Meløyfloen naturreservat. Utvidelsen er på ca. 545 daa og grenser i sør mot det eksisterende naturreservatet, og i nord mot Meløya seter. Området er et åpent beitelandskap med en intakt meanderende elv gjennom et våtmarksområde. Det er naturlig at også denne nordligste delen av det store våtmarksområdet blir en del av verneområdet. Med denne utvidelsen blir reservatet godt arrondert. Den naturfaglige verdien av utvidelsesområdet er godt dokumentert, særlig når det gjelder fugler og

karplanter. Av fugler er det påvist hele 22 arter på den norske rødlista i utvidelsesområdet, og alle disse antas å hekke. Særlig positivt er det at hekkeplassene langs Einunna for sandlo og temmincksnipe blir inkludert i reservatet, og at den stadig mer sjeldne vipa får vernet sitt hekkeområde. Det er også verdifullt at verneområdet nå vil omfatte hele territorier for viktige arter som myrhauk, jordugle og storspove.

Innlandet fylkeskommune v/ Storsteigen videregående skole: Den foreslåtte utvidelsen av verneområdet ligger for tett inntil Meløya seter som skolen eier og drifter. Meløya seter benyttes til aktiv setring for Storsteigens besetning av storfe og geit, samt at skolens besetning av sau holder til, og beiter i området. Vi ønsker å poengtere viktigheten av at driften av Meløya seter får fortsette slik som den gjøres i dag, til tross for eventuell utvidelse av verneområdet. Det er også viktig at ny verneforskrift inneholder bestemmelser som gir mulighet til masseuttak i vassdraget for å sikre at tapping fra oppstrøms reguleringsmagasiner kan skje uten at det forårsaker skader på Meløya seter. Brua oppstrøms seteranlegget som geitene er helt avhengige av for å kunne benytte beiteressursene på andre siden av elva, ble senest 2023 tatt av flommen Hans. Dette medførte at vi måtte benytte traktor for å hente opp igjen delene av brua 50-100 meter nedstrøms for setra. Denne type nødvendige gjøremål vil slik forslaget om utvidelse av verneområdet foreligger nå, komme i konflikt da motorisert ferdsel ikke lenger vil være tillat. Vi ber derfor om at dette hensyntas, og at verneområdet avsluttes med en avstand på minst 150-200 meter fra setra. Eventuelt at det gis dispensasjon for eierne/brukerne av setra til å gjennomføre nødvendige gjøremål (slik som bruk av motorisert kjøretøy) uten å måtte søke dispensasjon, dette for å opprettholde normal drift ved setra gjennom hele sesongen. - Under §3 Vernebestemmelser (d) står det beskrevet at idrettsarrangementer, jaktprøver, fiskekonkurranser, guida turer og annen form for organisert virksomhet er forbudt. Skolen har som tradisjon å gjennomføre kanopadling med elever nedover elven fra Meløya seter, og ønsker å poengtere viktigheten av at utvidelse av vernet ikke legger hindringer for dette.

Glommen og Laagens Brukseierforening (GLB): GLB ønsker redusert utvidelse av foreslått verneområde. Elveløpet langs flomvollen ved Meløyseter er tidligere sterkt berørt av tiltak, siden massene til bygging av flomvollen er hentet fra elveløpet. Sett i lys av tidligere inngrep i elveløpet og fremtidig konflikt med påregnelig masseuttak og vedlikehold av flomvollen kan GLB ikke se at det er fremlagt avgjørende argumenter for hvorfor dette elvearealet skal inngå i et utvidet verneområde. GLB fastholder at utvidelsen av verneområdet må reduseres, og vedlegger et justert forslag på hvilket areal GLB mener skal holdes utenfor vernet jf. vedlegg 1. Behov for masseuttak i vassdrag innenfor utvidet verneområde for å sikre at tapping fra oppstrøms reguleringsmagasiner kan skje uten å forårsake skader på Meløyseter. Den nye verneforskriften må derfor ha en bestemmelse om at det kan gis dispensasjon for

masseuttak i vassdrag innenfor verneområdet. Skulle det oppstå et akutt behov for masseuttak, for eksempel etter en flomhendelse hvor det er avgjørende å få fjernet masser fra vassdraget raskt, før en forestående vinter (tappesesong) eller ved fare for betydelig erosjonsskade på flomvollen, må verneforskriften åpne for at uttak er tillatt uten forutgående dispensasjon. Vegetasjonsrydding langs vassdrag: Rydding av vegetasjon i regulerte vassdrag for å begrense flomproblemer er et standard vilkår i konsesjoner for vassdragsregulering. I dag er det lite trevegetasjon langs vassdraget ved Meløyfloen. Det er imidlertid godt kjent at tregrensen kryper oppover. En eventuell utvidelse av reservatet skal sikre varig vern av området. Med utgangspunkt i dette tidsperspektivet og at det allerede har vært gjort tiltak i vassdraget for å redusere vannskader innenfor foreslått utvidet verneområde, anbefaler GLB at en ny verneforskrift også hensyntar mulig fremtidig behov for rydding av vegetasjon, jf. uttalelse fra NVE av 12.4.2024.

Birdlife Norge, lokallag Elverum: Vi vil helhjertet støtte forslaget til utvidelse av Meløyfloen naturreservat. Kun med reservasjonen at utvidelsen gjerne kunne vært større, slik det ble opprinnelig foreslått. Medlemmer fra Birdlife Norge, Elverum lokallag har besøkt disse traktene jevnlig gjennom snart førti år. Områdene rundt de stilleflytende delene av Einunna framstår som biologisk hotspot med et rikt fugleliv. Av observerte arter vil vi trekke fram følgende som er observert i eller i direkte tilknytning til det foreslåtte arealet: Myrhauk (EN), lirype, jordugle, dobbeltbekkasin (NT) og rødstilk (NT). Artene sandlo, temmincksnipe og vipe (CR) er funnet med indikasjon på hekking i det foreslåtte utvidelsesområdet, men ikke det vi kjenner til i det opprinnelige reservatet.

NVE: Både eksisterende og foreslåtte verneområdet omfatter Einunna elva, som er regulert i forbindelse med vannkraftproduksjon. Vannet fra oppstrøms magasiner Fundin, Marsjøen og Elgsjøen brukes til kraftproduksjon i Savalen og Rendalen. Vintertapping fra Fundin fører til at elvestrekningen ved Meløyseter er utsatt for isoppstuvning og oversvømmelse på seter og dyrket mark. For å forebygge flom har GLB gjennomført opprensning i elven og bygde en flomvoll ved Meløyseter i 1979. NVE støtter forslaget til GLB og ber om å grense ut elven ved flomvollen fra verneforslaget slik som det er foreslått av GLB. I tillegg ber vi om spesifisert dispensasjon for masseuttak og anleggsarbeid i elveleiet og unntak for tiltak ved akutt behov. NVE mener at selv om det er lite vegetasjon nå kan klimaendringen føre til at tregrensen kryper seg oppover og det vil bli behov for å rydde vegetasjonen for å hindre flom framover. Derfor mener vi at det er fortsatt aktuelt å be om å åpne for tiltak i forbindelse med rydding. Med hjemmel i konsesjonsvilkår kan også NVE pålegge konsesjonæren å bygge terskler, foreta biotopjusterende tiltak, elvekorreksjoner, opprenskinger mv. for å redusere skadevirkninger som er forårsaket av reguleringen. NVE og Statsforvalter vanligvis

koordinerer seg og ber konsesjonær om å utarbeide detaljplan(er) for slike tiltak. Det gjennomføres høring og befarings og så fatter NVE det formelle vedtaket og følger opp gjennomføringen i samråd med Statsforvalter. NVE ber derfor også om dispensasjon for tiltak som gjennomføres i tråd med detaljplan for miljø og landskap godkjent av NVE og forvaltningsmyndigheten. NVE kan ikke se at det ligger noen nettanlegg i både allerede vernet området og utvidelsen. NVE har ikke detaljert oversikt over nettkomponenter på en lavere spenningsnivå. Vi ber Statsforvalteren om å ta kontakt med Klive AS, som er områdekonsesjonærer.

Einunndalsvegen SA: Vi ser i kartet at grensen av verneområdet har noe avstand til Einunndalsvegen og vi ønsker at den settes med god margin fra veien slik at vanlig drift og vedlikehold, grøfte rensk og eventuelle utvidelse, eller andre forbedringer som det kan bli behov for i fremtiden blir mulig å gjennomføre uten å berøre verneområdet.

Folldal fjellstyre: Fjellstyret har følgende høringsuttalelse: • 1. Folldal fjellstyre tilrår å fjerne forbudet mot «opplag av båter» i det reviderte verneforskriftforslagets § 3 c, «bålbrenning» i § 3 e, samt «bruk av hest» i § 5 c. • 2. Folldal fjellstyre tilrår å fjerne følgende punkter fra det reviderte verneforskriftforslagets § 7: opplag av robåt og i. motorisert ferdsel med lett, beltegående kjøretøy for utkjøring av felt elg og hjort. • 3. Det reviderte verneforskriftforslagets § 7 e. er uklart. Mye av forvaltningen av vilt og fisk skjer gjennom jakt og fiske, noe som skal unntas vernebestemmelsene. Eksempler på tiltak må spesifiseres for å kunne ta stilling til punktet. • 4. Mye av kvalitetene til verneområdet holdes i hevd av beiting. Det er viktig at det legges til rette for videre bruk av beiteområdene her. • 5. Eksisterende forskrift sier at vernearealet er 5000 dekar. Høringsforslaget sier at arealet skal utvides med 545 dekar. I § 2 forslag til revidert verneforskrift står det derimot at «Naturreservatet dekker et areal på 5649 dekar». Dette må rettes opp til 5545 dekar.

Alle innspillene er vedlagt i sin helhet.

Statsforvalterens kommentarer

Avgrensning

Allerede i opptakten til oppstartsmeldingen snevret inn Statsforvalteren kandidatområdet for vern, etter innspill fra Folldal kommune. Dette medførte at aktuelle utkast til vernegrensen er ca. 186 dekar mindre enn det opprinnelige forslaget, og som er en betydelig justering. Årsaken til dette var en avveining mellom dagens bruks- og friluftsinnteresser og fuglenes kjerneområde samt at kommunen vurderte at det var vernet tilstrekkelig med boreal hei i kommunen fra før av. Ytterligere ønsker om

reduksjon av utvidelsen er ikke imøtekommet fordi det vil berøre svært viktige naturverdier, trua naturtyper og karplanter og viktige funksjonsområder til de sjeldne våtmarksfuglene som er godt dokumentert. Disse artene utgjør sammen med andre fuglearter, en vesentlig del av verneformålet. Særlig positivt er det at hekkeplassene langs Einunna for sandlo og temmincksnipe blir inkludert i reservatet. Disse hekker ikke innenfor verneområdet i dag. Det er viktig for vernet at forsterker funksjonsområde for fugl og at området er arrondert med tanke på å gjøre økosystemet robust. Se ellers beskrivelse av verneverdiene i kap.6.1.

Massetak i vassdrag Einunna og flomvollen rundt Meløya

Det foreligger en ny revisjon av konsesjonsvilkår for tillatelse til Glommen og Laagens Brukseierforening (GLB) for reguleringen av Fundin, Savalen og for delvis overføring fra Glomma til Rendalen i Alvdal, Folldal, Oppdal, Rendalen, Stor-Elvdal, Tynset og Åmot kommuner av 26.05.23. I de reviderte konsesjonsvilkår går blant annet følgende fram, sitat: *NVE anbefaler videre ingen endringer i minstevannføringen fra Fundin til Einunna. I avveiningen av nye eller endrede vilkår skal det gjøres en helhetlig vurdering av en rekke hensyn for å veie fordelene og ulempene. Ved eldre utbygginger ble natur og miljø ikke vektlagt på samme måte som i dag. Naturmangfold, fisk, friluftsliv og landskap er viktige hensyn som skal vektlegges ved revisjon. Miljøforbedringer som kan oppnås gjennom strengere vilkår og mindre fleksibilitet i vannkraftkonsesjonene må veies opp mot tapt kraftproduksjon, reguleringsevne og evne til flomhåndtering.*

I konsesjonen ligger det inne vilkår som gjør at NVE kan pålegge konsesjonær biotopjusterende tiltak, elvekorreksjoner, opprensninger, mv. for å redusere skadevirkninger av reguleringen. Det er imidlertid konsesjonær som på eget initiativ gjennomfører tiltak som sikrer Meløyseter, dvs. at det ikke nødvendigvis skjer gjennom pålegg fra NVE. Dersom konsesjonsmyndigheten eller konsesjonær av samfunnskritiske årsaker i framtida finner det aktuelt å gjennomføre fysiske inngrep i vassdraget, må dette behandles etter verneforskriften for naturreservatet samt naturmangfoldloven, tilsvarende som for dagens Meløyfloen naturreservat. I tillegg må man ta høyde for at fysiske inngrep i vassdraget krever tillatelse etter andre lovverk, slik som Lakse- og innlandsfiskeloven, Plan- og bygningsloven samt Vannressursloven. Statsforvalteren ser det imidlertid som et behov fra flere som har gitt innspill, at flomvollen inklusiv fyllingsfot som omkranser Meløya og grenser til utvidelsen bør kunne vedlikeholdes og repareres ved behov med materialer fra selve vassdraget, dersom disse massene er egnet for det. Derfor er det i verneforskriften laget en bestemmelse som viser til en sone A på vernekart, der et eventuelt framtidig behov for bruk av masser for vedlikehold og reparasjoner av flomvollen kan hjemles i verneforskriften etter søknad (jf. § 7 j). Inntegning av sone A på vernekart har tatt utgangspunkt i høringsinnspillet fra GLB med støtte fra NVE. Bestemmelsen § 7 j gjelder alene for massetak av mindre størrelse som har til formål å vedlikeholde/reparere flomvollen til den standard den har på vernetidspunktet. Flomvollen ligger i sin helhet utenfor foreslåtte utvidelse av Meløyfloen naturreservat.

Siden flomvollen og opprenskning i elva Einunna ved Meløya ble gjennomført i 1979, har ikke Statsforvalteren registrert at det har vært tatt ut masser fra elva. Det har siden 1979 vært en rekke store flommer, senest med flommen Hans i 2023, disse flommene har ikke medført behov for å ta ut masser i Einunna. Flomvollen har så vidt Statsforvalteren er orientert, blitt vedlikeholdt en - to ganger på 45 år, senest for rundt 11-13 år siden. Statsforvalteren er enig i at driften på Meløya, som i sin helhet ligger utenfor foreslåtte utvidelse, skal kunne fortsette som hittil og mener at verneforskriften ivaretar dette hensynet blant annet jf. § 4 g og § 7 j.

Til Statens vegvesen: Vi bekrefter at foreslåtte vernegrense på det nærmeste ligger 10 meter unna Einunndalsvegen sin midtlinje.

Til Innlandet Bondelag: Imellom foreslåtte utvidelse og dyrket mark finnes det en flomvoll, det vil si at foreslåtte utvidelse ikke grenser til dyrket mark. Statsforvalteren er enig i at dagens drift av åkerne på Meløya skal kunne fortsette som før, dette er også ivare tatt i verneforskriften blant annet med tanke på flomvollen og beite. Beitebruk har siden opprettelse av vernet på 1981 sameksistert med forvaltningen av Meløyfloen naturreservat og det er ikke inntrykket til Statsforvalteren at det har vært noen konflikter knyttet til dette. Når det gjelder ønsket om å innsnevre reservatgrensen ytterligere, da se utdypende svar ovenfor. Når det gjelder ønsket om at skadde og syke dyr må kunne hentes med motorisert kjøretøy uten søknad, så er dette allerede ivare tatt jf. § 6 a.

Birdlife Norge, avdeling Hedmark: Statsforvalteren bemerker at det naturfaglige grunnlaget som er gjort i forbindelse med verneprosessen, harmonerer med den lokalkunnskapen Birdlife Hedmark har i forhold til fuglelivet i området.

Til Folldal kommune: Statsforvalteren ønsker å takke Folldal kommune for god dialog og konstruktiv deltakelse i løpet av nærværende verneprosess for utvidelse av Meløyfloen naturreservat. Tidlig i prosessen utgrenset Statsforvalteren, etter Folldal kommune sitt ønske, et større areal med boreal hei. Det vil si at utvidelsen er rundt 186 daa mindre enn det opprinnelige kandidatområdet. Når det gjelder kommunens ønske om å innsnevre reservatgrensen ytterligere, da se utdypende svar ovenfor. Bålbrenning i naturreservater med sjelden og sårbar flora er generelt ikke ønskelig, den forstyrrelse av dyrelivet som bålbrenning kan medføre kan også komme i konflikt med verneverdiene, da spesielt i hekketiden til fugl. Det brukes nasjonalt sett mye ressurser på å fjerne eierløse båter, hensatte objekter og annen type forsøpling i verneområdene. Derfor må brukere av robåter, kanoer og lignende ta de med ut når de forlater Meløyfloen naturreservat. Hytteeiere og rettighetshavere kan påregne dispensasjon for opplag av robåt, dette kan hjemles i § 7 a. Bestemmelsen som gjelder forvaltning av vilt og fisk (§7 e) kan for eksempel være bekjempelse av fremmede dyrearter som mink. Denne bestemmelsen gjelder dermed bare for tiltak som har til formål å fremme eller beskytte verneverdiene i reservatet. I eksisterende verneforskrift for Meløyfloen naturreservat

står det at verneområdet er 5000 daa. Verneforskriften er fra 1981, der man ikke hadde de nøyaktige kartverktøyene vi har per i dag. Vi har i forbindelse med aktuelle verneprosess blitt oppmerksom på at eksisterende Meløyfloen naturreservat reelt er 5104 daa. Utvidelsen er 545 daa, som svarer til det som har vært på høring, i alt blir da Meløyfloen naturreservat 5649 daa som angitt i ny verneforskrift. Vi er enig med kommunen i at kvalitetene i området holdes i hevd av beiting, dette er også understreket i verneplanen som var på høring. Bestemmelsen om at *idrettsarrangementer, jaktprøver, fiskekonkurranser, guida turer og annen form for organisert virksomhet er forbudt* jf. §3 d), gjelder ikke skoleklasser på tur, bestemmelsen gjelder større grupper på over 30 personer. Dagens nivå av bruk av lokale skoleklasser på tur er imidlertid *ikke* i konflikt med verneverdiene. Statsforvalteren er enig i at det skal informeres godt rundt verneområdet og har allerede en skisse på hvor nye informasjonstavler bør plasseres, dette gjelder også for det eksisterende Meløyfloen naturreservat.

Innlandet fylkeskommune v/ Storsteigen videregående skole: Statsforvalteren er enig i at driften av åkerne på Meløya skal kunne fortsette som fram til nå, dette er også ivaretatt i verneforskriften, samme gjelder i forhold til beite. Beitebruk har siden opprettelse av vernet på 1981 sameksistert med forvaltningen av Meløyfloen naturreservat og det er vårt inntrykk at det har vært noen konflikter knyttet til dette. Når det gjelder ønsket om å innsnevre reservatgrensen samt å ta ut masser i vassdrag Einunna, da se utdypende svar ovenfor. Statsforvalteren er kjent med geitebrua og har helt bevisst sørget for at utvidelsen ligger 8 meter unna brua. Geitebrua blir tatt ut på våren og inn på høsten. I forbindelse med flommen Hans, august 2023, ble brua tatt. En slik hendelse forekomme av og til, men forhåpentligvis ikke ofte da brua legges bare ut i beitesesongen. Dersom brua blir tatt av flom igjen og lander innenfor vernegrensen, så vil Storsteigen landbruksskole måtte påregne tillatelse til å hente ut den av reservatet. En generell åpning i verneforskriften for motorisert ferdsel, kan vi ikke imøtekomme med tanke på verneverdier og verneformål, og vi minner om at motorferdselloven heller ikke åpner for generell fri kjøring i utmark. Motorisert ferdsel i verneområdet vil være søknadspliktig jf. verneforskriften og motorferdselsloven. Statsforvalteren har for øvrig ikke inntrykk av at Storsteigen landbruksskole i dag utøver motorisert ferdsel i det foreslåtte utvidelsesområdet.

Til Birdlife Norge, lokallag Elverum: Statsforvalteren er enig i vurderingen av at de stilleflytende partier i Einunna innenfor utvidelsen framstår som et biologisk hotspot med et særegent fugleliv. Vi bemerker at Birdlife Elverum gjerne så for seg at hele det opprinnelige kandidatområdet hadde blitt med inn i verneprosessen. Det statlige oppdraget *Bevaring av verdifull natur* har imidlertid en nasjonal arealramme på 600 kvadratkilometer, av den grunn må det gjøres nøye vurderinger av hva og hvor mye det vernes i de enkelte områdene, slik det bare er det aller mest verdifulle som inkluderes.

Vi er imidlertid enige i at en bredere buffer til våtmarka, Meløyfloen, biologisk sett hadde vært bra.

Til NVE og Glommen og Laagens brukseierforening: Det foreslåtte utvidelsesområde ligger 930 moh. og er våtmark, og har derfor lite høyere vegetasjon i dag. Stedvis er myrene også svært våte, noe som gjør det uegnet for trevegetasjon. Gitt områdets karakter ser Statsforvalteren på rydding av vegetasjon som en lite aktuell problemstilling, også i framtida. Vi har etter ønske fra NVE og GLB, lagt til en bestemmelse der manuell rydding av trær og busker i Einunnas regulerte elveleie i området mellom Dalsæterfloen og Meløya (foreslåtte området for utvidelse) kan tillates etter en plan og søknad (jf. § 7 k). Når det gjelder ønsket om å innsnevre reservatgrensen samt å ta ut masser i vassdrag Einunna, da se utdypende svar ovenfor. Klive har mottatt høringen direkte, men har ikke uttalt seg, med dette antar Statsforvalteren at Klive ikke har nettanlegg eller planer for nettanlegg innenfor foreslåtte utvidelse.

Til Einunndalsvegen SA: Foreslåtte vernegrense ligger på det nærmeste 10 meter unna Einunndalsvegen sin midtlinje. Med dette så kan vanlig drift og vedlikehold fortsette uten å komme i konflikt med reservatet.

Folldal fjellstyre: Statsforvalteren ønsker å takke Folldal fjellstyre for god dialog og konstruktiv deltakelse ved møter og befaringer knyttet til verneprosessen. Bålbrenning i naturreservater med sjelden og sårbar flora er generelt ikke ønskelig, den forstyrrelse av dyrelivet som bålbrenning kan medføre kan også komme i konflikt med verneverdiene, da spesielt i hekketiden til fugl. Det brukes nasjonalt sett mange ressurser på å fjerne eierløse båter, hensatte objekter og annen forsøpling i verneområdene. Derfor må brukere av robåter, kanoer og lignende ta de med ut når de forlater Meløyfloen naturreservat. Hytteeiere og rettighetshavere kan påregne dispensasjon for oppslag av robåt, dette kan hjemles i § 7 a. Bestemmelsen som gjelder forvaltning av vilt og fisk (§7 e) kan for eksempel være bekjempelse av fremmede dyrearter som mink. Denne bestemmelsen gjelder dermed bare for tiltak som har til formål å fremme eller beskytte verneverdiene i reservatet. I eksisterende verneforskrift for Meløyfloen naturreservat står det at verneområdet er 5000 daa. Verneforskriften er fra 1981, der man ikke hadde de nøyaktige kartverktøyene vi har per i dag. Vi har i forbindelse med aktuelle verneprosess blitt oppmerksom på at eksisterende Meløyfloen naturreservat reelt er 5104 daa. Utvidelsen er 545 daa, som svarer til det som har vært på høring, i alt blir da Meløyfloen naturreservat 5649 daa som angitt i ny verneforskrift. Når det gjelder Fjellstyret sitt innspill i forhold til dagens bruk av hest, så har vi lagt til følgende bestemmelse: *Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for bruk av hest for rettighetshavere på eksisterende stier i forbindelse med tilsyn av bufe, kløving av reinkjøtt og uttransport av elg (jf. § 6 c).*

Navn

Statsforvalteren tilrår navnet som i høringsforslaget, Meløyfloen naturreservat.

Verneforskrift

Statsforvalteren har tilføyet følgende vernebestemmelser etter høringen:

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

Følgende bestemmelse er tilføyd:

c. bruk av hest for rettighetshavere på stier i forbindelse med tilsyn av bufe, kløving av reinkjøtt og uttransport av elg

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til

Følgende to bestemmelser er tilføyd:

j. masseuttak i begrenset omfang i elva innenfor sone A vist på vernekart, dersom formålet er å vedlikeholde eller reparere eksisterende flomvold grensende til reservatet, samt motorisert ferdsel knyttet til tiltaket

k. planmessig manuell rydding av trær og busker i Einunnas regulerte elveleie i området mellom Dalsæterfloen og Meløya som sikkerhetstiltak mot flom

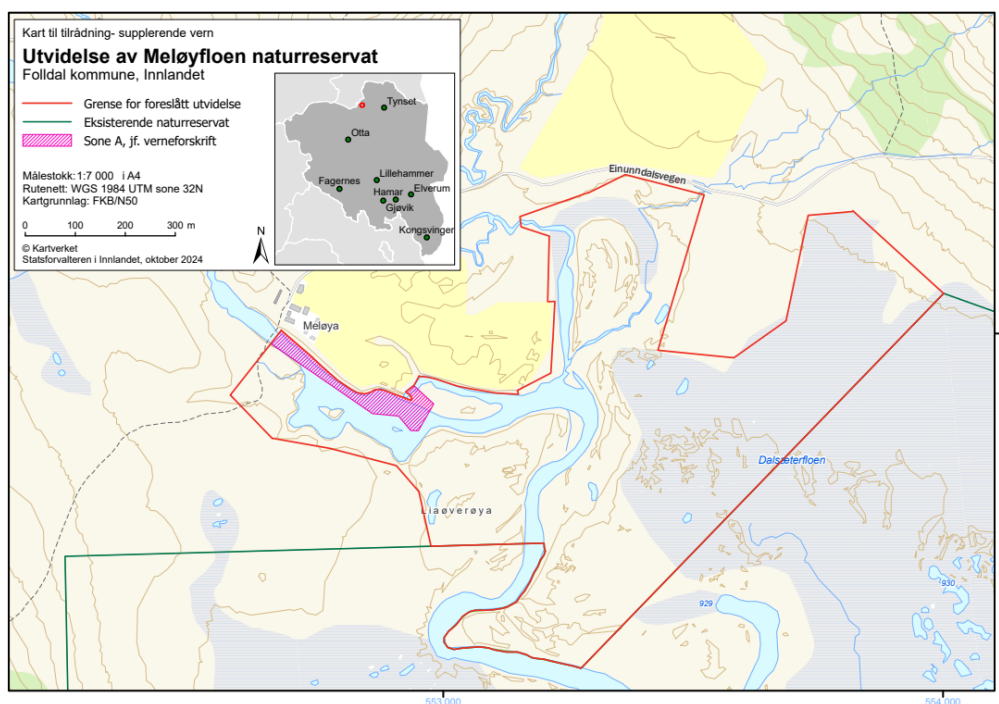
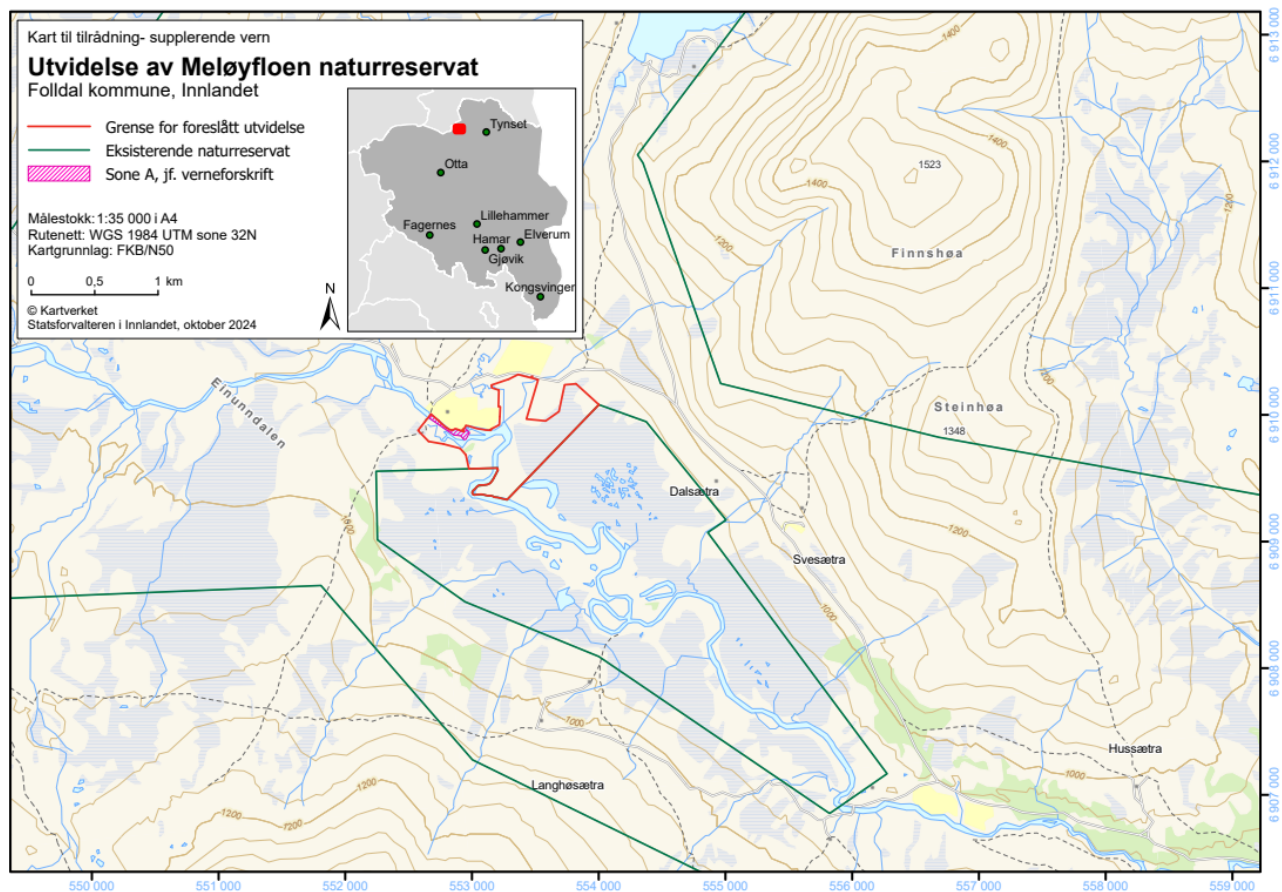
8. Statsforvalterens tilråding:

Statsforvalteren tilrår at området blir vernet som naturreservat med endring i verneforskrift etter høringsforslaget som beskrevet.

Vernekart, avgrensning, er i samsvar med høringsforslaget, men det er lagt inn en sone A jf. verneforskriften.

VEDLEGG:

Meløyfloen utvidelse – Forslag til vernekart

Meløyfloen utvidelse – Forslag til verneforskrift

Forskrift om vern av Meløyfloen naturreservat, Folldal kommune, Innlandet

Fastsatt ved kongelig resolusjon [dato] med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med forskriften er å bevare et meget variert våtmarksområde med omkringingliggende hei og med et meget rikt og variert fugleliv av særlig viktighet for hekkende ender og vadefugler. Videre er formålet å verne om de spesielle landskapsformene, vegetasjonen og annet dyreliv som er naturlig knyttet til området.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2 Geografisk avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: 230/1 Folldal kommune:

Naturreservatet dekker et areal på 5649 dekar. Grensene for naturreservatet framgår av kart datert Klima- og miljødepartementet [dato]. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Folldal kommune, hos Statsforvalteren i Innlandet, i Miljødirektoratet og Klima- og miljødepartementet.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a. vegetasjon, herunder døde busker og trær, er vernet mot enhver form for skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt
- b. dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødige forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt. Hunder skal holdes i bånd
- c. det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., opplag av båter, framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av

kloakk eller annen form for forurensning, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende

- d. idrettsarrangementer, jaktprøver, fiskekonkurranser, guida turer og annen form for organisert virksomhet er forbudt
- e. telting, leirslagning, oppsetting av kamuflasjeinnretninger for fotografering, bålbrekking og merking av stier og løyper er forbudt
- f. føring av beitedyr er forbudt

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Bestemmelsene i § 3 er ikke til hinder for

- a. beiting, herunder bruk av gjeterhund
- b. sanking av bær og matsopp
- c. stang- og snørefiske i samsvar med gjeldende lovverk
- d. jakt på hjortevilt i samsvar med gjeldende lovverk, herunder bruk av hund under kontroll
- e. felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk
- f. vedlikehold av eksisterende bygninger og andre anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet
- g. vedlikehold av tidligere opptatte grøfteavløp som drenerer tilgrensede jord- og skogsbruksarealer, etter at forvaltningsmyndigheten er varslet

§ 5 Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. motorisert ferdsel til lands og til vanns samt lavtflyging under 300 m er forbudt
- b. bruk av droner, modellfly og lignende er forbudt
- c. Sykling og bruk av hest er forbudt

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for militær operativ virksomhet og ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øving.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. nødvendig motorferdsel for uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til forvaltningsmyndigheten i umiddelbar etterkant av kjøringen.
- b. start og landing med Forsvarets luftfartøy
- c. bruk av hest for rettighetshavere på eksisterende stier i forbindelse med tilsyn av bufe, kløving av reinkjøtt og uttransport av elg

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til

- a. opplag av robåt
- b. etablering av grøfteavløp for drenering av tilgrensende arealer
- c. rydding av vegetasjon der reservatet grenser mot dyrket mark
- d. istandsetting og vedlikehold og skjøtsel av kulturminner
- e. tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk
- f. merking og rydding av nye stier
- g. avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 andre ledd bokstav e
- h. oppsetting av gjerder for beite
- i. motorisert ferdsel med lett, beltegående kjøretøy for utkjøring av felt elg og hjort
- j. masseuttak i begrenset omfang i elva innenfor sone A vist på vernekart, dersom formålet er å vedlikeholde eller reparere eksisterende flomvoll grensende til reservatet, samt motorisert ferdsel knyttet til tiltaket
- k. planmessig manuell rydding av trær og busker i Einnunas regulerte elveleie i området mellom Dalsæterfloen og Meløya som sikkerhetstiltak mot flom.

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan

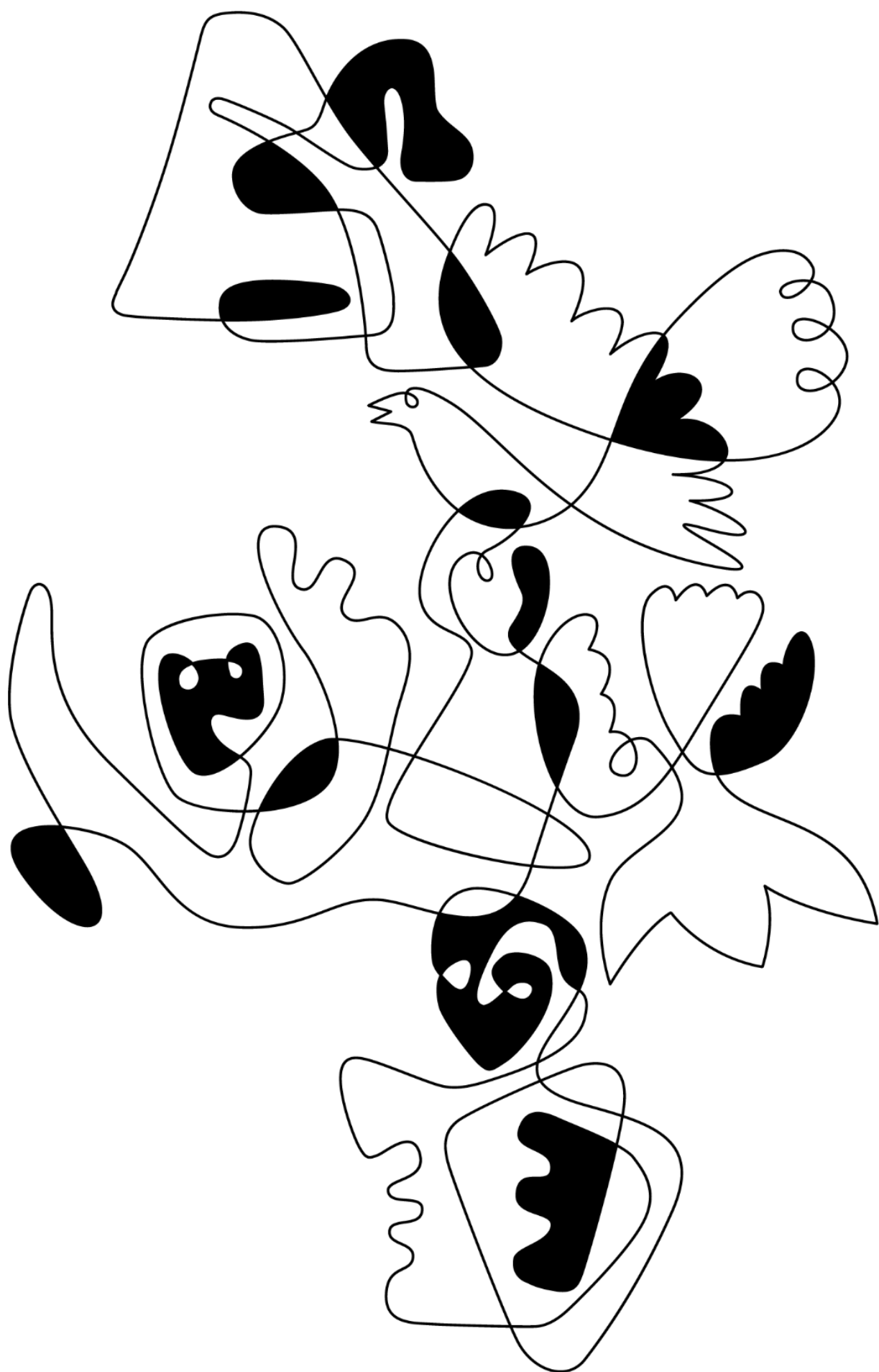
Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 Forvaltningsmyndighet

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften. Miljødirektoratet kan delegere myndigheten til kommuner som samtykker til det.

§ 12 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift 18. desember 1981 nr. 4720 om fredning av Meløyfloen naturreservat, Folldal kommune, Hedmark.

STATSFORVALTEREN I INNLANDET

Postboks 987, 2604 Lillehammer | sfinpost@statsforvalteren.no | www.statsforvalteren.no/innlandet

ISBN: 978-82-8410-057-9